

UVOD

1. Da se podsjetimo, nakon šta su apostoli primili instrukcije od Isusa, krenuli su propovijedati svome narodu o kraljevstvu Božjem. Tijekom njihovog putovanja — na drugoj lokaciji — Herod se izbezumio kada je čuo od naroda da je Ivan Krstitelj uskrsnuo. Što se točno dogodilo sa Ivanom, saznat ćemo tijekom slijedećeg teksta.

1.1. Kako i do sada, uspoređivati ćemo tekst iz Luke s drugim sinoptičkim evanđeljima. Iako je Matej detaljnije opisao događaj između Heroda i Ivana, Marko ide još dublje s opisom.

1.2. U redu, idemo usporediti tekst.

1.3. **(Luki 9,7-9)** Kad je Herod tetrarh čuo za sve te događaje, bijaše zbunjen, jer su neki govorili da je Ivan uskrsnuo od mrtvih, drugi, da se pojavio Ilija, drugi opet, da je ustao jedan od ostalih starih proroka. Herod reče: „Ivanu sam ja odrubio glavu. Pa tko bi bio taj o komu čujem takve stvari?“ I želio ga je vidjeti.

1.4. **(Marko 6,14-16)** Ču i kralj Herod, jer Isusovo ime postade poznato, da se govori: „Ivan je Krstitelj uskrsnuo od mrtvih i stoga djeluju u njemu čudesne sile.“ Drugi su tvrdili da je to Ilija, drugi opet da je to prorok kao svi drugi proroci. Ali, kad je Herod to čuo, izjavi: „Ivan, komu sam ja odrubio glavu, uskrsnu!“

1.5. U Mateju 14,1-2 Herod potvrđuje svoju sumnju dvoranima. Drugim riječima, nakon šta je čuo od naroda da je možda Ivan uskrsnuo ili neko od proroka, sam je zaključio da je Ivan taj koji je uskrsnuo.

— Da se namirisati strah u Herodu dok izjavljuje tu izjavu svojim dvoranima. —

1.6. Prije nego krenemo u detalje događaja koji su pogurali Heroda da odrubi glavu Ivana Krstitelja, malo ću pričati o Herodu samome i tko je on bio. Herod tetrarh ili Herod Antipas je bio jedan od tri

sina kralja Heroda Velikog. Kada je Herod Veliki umro, njegovo kraljevstvo se podijelilo na tri sina. Herod Antipas je vladao Galilejom¹ i Perejom² (4 pr.Kr.–39 po.Kr.)

1.7. Po izvještajima Biblije možemo zaključiti da je Herod Antipas bio prilično nemoralan čovjek, naime oženio je ženu svoga brata – zbog čega ga je i Ivan Krstitelj prozivao pred narodom. Isto tako, volio je moć i slavu, i jako mu je bilo bitno što drugi ljudi misle o njemu.

KRIMINALAN UM

2. U redu, idemo u sami događaj gdje je Ivan bio pogubljen.

2.1. **(Marko 6,17-29)** Spomenuti Herod, naime, bijaše zapovjedio da uhvate Ivana i da ga svezana bace u tamnicu zbog Herodijade, žene svoga brata Filipa, koju bijaše uzeo za ženu, jer mu je Ivan govorio: „Nije ti dopušteno imati ženu svoga brata.“ Zato ga je Herodijada zamrzila i htjela ubiti, ali nije mogla. Herod se, naime bojao Ivana znajući da je on pravedan i svet čovjek. I štitio ga je. Kad bi ga slušao, vrlo bi se zbunjivao, ali bi ga ipak rado slušao.

I dođe zgodan dan, kad Herod, o svom rođendanu, priredi gozbu svojim velikašima, visokim časnicima i galilejskim prvacima. Kad bijaše ušla kći spomenute Herodijade i plesala, svidje se Herodu i gostima. Tada kralj reče djevojci: „Iđi od mene što god hoćeš, i dat ću ti!“ I prisegnu joj: „Što god zatražiš od mene, dat ću ti sve do polovice svoga kraljevstva.“ Ona iziđe te reče svojoj majci: „Što ću tražiti?“ „Glavu Ivana Krstitelja“, odgovori ona. Vрати se odmah žurno kralju i zatraži: „Hoću da mi sad odmah daš na pladnju glavu Ivana Krstitelja.“

To ražalosti kralja, ali zbog prisege dane pred gostima ne htjede je odbiti. Kralj odmah pošalje krvnika i naredi mu da donese Ivanovu glavu. On ode, odrubi mu glavu u tamnici, donese je na pladnju i dade je djevojci, a djevojka svojoj majci. Kada to čuše Ivanovi učenici, dođoše i uzeše njegovo mrtvo tijelo te ga položise u grob.

2.2. Kakav događaj, mnogo toga možemo izvući iz njega. Odmah na početku vidimo razlog zašto je Herod odlučio staviti Ivana u tamnicu. Stavio ga je u tamnicu jer je Ivan javno prozivao Heroda da je učinio veliki grijeh pred Bogom i svojim narodom – oženio je ženu svoga brata Filipa.

2.3. U Mateju 14,5 piše da je Herod htio ubiti Ivana, dok u Marku čitamo da je Herodijada zamrzila Ivana i htjela ga ubiti. Znači, oboje su ga htjeli ubiti? Možda.

2.4. Ali slijedi još jedno pitanje: tko ga je zapravo, pod svaku cijenu, htio ubiti? Tijekom proučavanja sam shvatio da je to bila žena, a ne muškarac; i to me učinilo tužnim. Zašto? Zbog moje mame, i zbog svih žena na svijetu.

2.5. Vjerujem da smo svi mi navikli gledati muškarca kao negativca — kroz novinske priče, kroz filmove, kroz povijest u kojoj su vladari nanosili zlo drugim narodima. Nažalost, možda smo i na

¹ Židovi su prije Galileju zvali *Galil*. Za vrijeme Rimskog Carstva regija je podijeljena na Judeju, Samariju i Galileju, koja je obuhvaćala cijeli sjeverni dio zemlje, te je bila najveća od te tri regije. Herod Antipa, sin Heroda Velikog, vladao je Galilejom kao tetarh tijekom ere Isusa Krista. Galileja je bila domovina Isusa tijekom velikoga dijela njegovog života.

² *Pereja* ("zemlja preko") je predstavljala dio kraljevstva Heroda Velikog na istočnom dijelu doline Jordana od oko trećine puta od Galilejskog jezera do istočne obale Mrtvog mora. Tradicionalno su njene međe bile rijeke Arnon (Wadi Mujib) i Hijeromaks (Yarmouk). Herodovo kraljevstvo su, pak, Rimljani podijelili u tetarhiju, pri čemu je Herod Antipa u vlast dobio i Pereju i Galileju.

osobnoj razini iskusili muškarca kao negativca... Uglavnom, muškarci su kroz cijelu povijest sami sebe predstavljali kao agresivna, nasilju sklona ljudska bića. I sam sam bio takav. Zbog svega toga instinktivno sam prihvatio da je Herod taj koji je ubio Ivana. I jest, ali on je bio samo izvršitelj; a Herodijada je, vjerujem, bila kriminalni um koji stoji iza svega.

MILOSTIVO SRCE IVANA KRSTITELJA

3. U slijedećim odlomcima ću pokušati dokazati svoju teoriju „Herodijada je kriminalni um koji stoji iza svega.“ Ali prije nego što to učinim, malo o srcu od Ivana Krstitelja.

3.1. Tekst nam govori da je Herod volio slušati Ivana dok ga je posjećivao u tamnici.

3.2. Netko će možda reći: „Čekaj malo Danijel, Herod je posjećivao Ivana u tamnicu, i Ivan bi mu govorio o pravednosti Božjoj iako ga je sam Herod strpao u tamnicu?!“ Da, Ivan je ljubio svoga neprijatelja. Po Mojsijevom zakonu, ako je Ivan vjerovao da je pravi Izraelac, on je to morao činiti³.

3.3. Drugim riječima, iako ga je čovjek kojem on želi pomoći bacio u tamnicu, to nije Ivana spriječilo da ga ljubi istinom Božjom, on je prikazivao milost Boga samoga jer je znao da je i on sam milošću spoznao tu istu istinu koja ga je učinila djetetom Božjim, on je htio istu radost za svoga trenutno najvećeg neprijatelja.

— Takav čovjek je bio Ivan, stvarno se divim njegovim postupcima, nadam se da ću jednog dana moći prikazati nešto slično u svom životu. —

PLANIRANJE UBOJSTVA

4. U redu, vratimo se Herodijadi. Nakon šta je shvatila da Herod nema namjeru ubiti Ivana, morala je promijeniti taktiku. Tekst nam kaže; „i dođe zgodan dan“, za koga zgodan dan? Za Herodijadu ja vjerujem.

4.1. Herodov rođendan bio je savršena prilika da kriminalni um ostvari svoje ciljeve. Herodijada je znala kada je Herodov rođendan i otprilike je u svome umu isplanirala sljedeće: „Ok, ne želiš ubiti Ivana, ali hoćeš — i ja znam kada i kako. Znam gdje si slab, Herode: tvoja slava kao kralja, tvoja riječ pred drugim velikanima, tvoje oči koje vole žensko tijelo. Znam kako si pogledao moju kćer kada si je upoznao, znam da tvoje oči prate njezino tijelo dok hoda našim dvorima. Znam te, Herode. Iskoristit ću to znanje. Reći ću svojoj kćeri da trenira ples svaki dan do tvog rođendana. Najveći i najljepši dar koji možeš dobiti od mene bit će to da moja kćer — koja pleše zavodljivo — predstavlja mene, kao posvećenu i darežljivu suprugu svome kralju. Neću joj otkriti svoj konačni motiv sve do samoga kraja; ovu igru moram igrati pametno i strpljivo. Reći ću svima samo ono što trebaju znati. Ali Ivanovu glavu, koju želim na pladnju — to čuvam za kraj.“

4.2. Iako nemam dokaze da je Herodijada baš tako razmišljala u svome srcu — nisam čitalac misli — po kontekstu se da zaključiti: „Herodijada, ti si kriminalni um koji stoji iza Ivanovog smaknuća!“

SALOME

³ Levitski zakonik 19,18

5. Došao je dan kada je Herod pripremio veliku gozbu za sve svoje uzvanike, i tijekom slavlja, Herodijada je organizirala da njezina kći Salome bude pozvana pred svima da pleše – kako sam i rekao, provokativan ples ja vjerujem.

5.1. U tekstu čitamo da se ples jako svidio Herodu, a i ostalim uzvanicima. Kako je Herodu bilo jako bitno šta velikani misle o njemu, učinio je gestu pred svima nazočnim, smatrao je da Herodijadina kći mora biti nagrađena za svoj veliki doprinos njegovom rođendanu.

5.2. Čitamo da joj je rekao kako će joj dati što god hoće, pa čak i do pola kraljevstva svojeg. Pitanje izranja: je li Herod doslovno mislio dati joj pola kraljevstva? Ne vjerujem, mislim da je s tom izjavom samo htio naznačiti koliko cijeni ono šta je učinila za njega pred svima. Drugim riječima, darežljivost kralja je odgovarala situaciji, i svi su odobravali njegovo hvaljenje Salome.

5.3. Sličan događaj imamo s Esterom i njezinim kraljem Ahashverom, on joj obećaje do pola kraljevstva, ali ona zna da on to ne misli doslovno.

5.4. Drugim riječima, ona zna da je u tom trenutku dobila veliku naklonost samog kralja, i zbog toga se osjećala slobodno da ga pozove skupa sa Hamanom na gozbu koju je priredila za njih.⁴

5.5. Vratimo se događaju. Odmah nakon što je Herod rekao da će joj dati do pola kraljevstva, Salome odlučuje otići do svoje majke i pita je: „Što ću tražiti kralja?“

5.6. Ponovit ću: vjerujem da Salome nije znala za majčin plan do samoga kraja; Herodijada je to skrivala od nje. Isto tako, Herod i svi ostali će uskoro shvatiti — tko je osoba kojoj će se sada dati sve što poželi, pa čak i pola Herodovog kraljevstva. Drugim riječima, Herod će uskoro shvatiti da je Salome samo posrednik u cijeloj predstavi.

HERODIJADIN PLAN IZLAZI NA VIDJELO

6. Nekako mislim da je Herod u tom trenutku pretpostavio što će ga Salome tražiti. On je znao da je Herodijada željela Ivana mrtvog. I njegova pretpostavka se, nažalost, obistinila. Kada je Salome pitala svoju majku što da traži kralja, ona joj je rekla: „Traži glavu Ivana Krstitelja!“ Salome se pokazala da je ista mama — nije odbila njezinu naredbu; dragovoljno je otišla do kralja i bez imalo problema tražila Ivanovu glavu.

6.1. Izgleda da ste u ono vrijeme bez ikakvog problema mogli tražiti nečiju glavu na pladnju, Bože dragi, ludih ljudi. Kakav je to režim bio dok se jedna kraljica osjećala slobodno tražiti nečiju glavu na pladnju — i to pred svima nazočnima?

6.2. Kako je izgledala zapravo gozba kralja Heroda ako su svi odobravali zli čin same kraljice? Osobno vjerujem da je to bila zabava na kojoj ste vizualno mogli vidjeti na koji razvratan način su živjeli stanovnici sodomie i gomore prije nego ih je Bog spalio ognjem. Ali to je samo moje mišljenje.

6.3. Malo me ponijelo, oprostite. Idemo se vratiti na događaj, Salome prilazi kralju i govori mu da hoće glavu od Ivana na pladnju. Tekst nam kaže da je to kralja Heroda rastužilo.

⁴ Estera 5,1-5 — Toplo preporučujem da pročitate knjigu o Esteri i kako je spasila svoj narod od nevolje koja je išla prema njima.

6.4. Izgleda da ga ipak nije dovoljno rastužilo, jer je odmah nakon rekao krvniku da ide po glavu od Ivana.

6.5. Zašto ga nije dovoljno rastužilo? Pa zato jer je bila važnija njegova riječ pred velikanima nego ono što bi bilo pravedno za učiniti. Drugim riječima, da je Herodu stvarno bilo žao to učiniti, on bi odbio želju od Salome — iako bi njegov ugled pred velikanima potencijalno bio ugrožen.

NEMA ŠALE S HERODIJADOM

7. U redu, idemo dalje. Nakon što je krvnik odrubio glavu od Ivana, donio ju je na pladnju i stavio u ruke Salome koja je odmah nakon predala pladanj svojoj majci. Kao i svi kriminalni umovi — koji su postojali kroz povijest i još uvijek postoje — Herodijada je htjela *slavu* pred javnosti za svoj veličanstveni plan. I isto tako, htjela je demonstrirati svima ostalima koliko je daleko spremna ići kad se netko usudi prijetiti njezinom ugledu i svemu šta je ona izgradila tijekom svog života.

7.1. Kad si malo bolje razmislim, Herodijada je zapravo pred svima pokazala tko je pravi vladar Galileje i Pereje, ona je posjedovala kraljev um, što znači da je vladala svime šta je njemu dodijeljeno nakon smrti njegova oca.

NA NAMA JE DA ODLUČIMO ŠTO ĆEMO S DAROVIMA KOJE NAM JE BOG DAO

8. U vezi s tim, većina muškaraca dobiva na snagu i viku ono što hoće. Metoda zastrašivanja je uvijek išla od ruke muškarcima koji su kroz cijelu povijest dobivali ono što hoće. Pogotovo od slabijeg spola — žena. I to izjavljujem na našu sramotu.

8.1. S tim rečeno, dok su većina muškaraca dobivali na taj način ono što hoće, mali postotak muškaraca je imalo natprosječnu inteligenciju s kojom su mogli vladati svijetom samo koristeći svoja usta.

8.2. Ali, taj dar nije dan samo muškarcima, taj dar je dan i ženama. I žene koje posjeduju taj dar, vladaju onima koji su nasilnici po prirodi.

8.3. Natprosječno inteligentne žene itekako postoje — Herodijada je jedna od njih — ali što one čine s tim darom je na njima.

8.4. Dok je Herodijada odlučila koristiti svoj dar za sebične i zle ciljeve, Estera je tu istu inteligenciju koristila za dobro, plemenito i pravedno u očima Božjim. I zato sam gore (vidi §§2.3.-2.5.) naveo da sam tužan i iznenađen tom spoznajom. Jer ako sam u pravu, to znači da svaka žena na ovom svijetu — uključujući moju mamu — ima potencijal postati na ovaj ili onaj način kao Herodijada, ili, kao Estera.

8.5. Sada se obraćam samo nama muškarcima: ako imamo za ženu Esteru, budimo mudri i dozvolimo joj da nas indirektno vodi ka plemenitosti i pravednosti Božjoj.

8.6. Ali ako imamo Herodijadu za ženu, nemojmo biti kao Herod, ustrajmo da joj ne dozvolimo da uništi ono šta je dobro u očima Božjim iako će nas to koštati.

— Obrnuto naravno vrijedi u oba slučaja. —

UČIMO DJECU DA BUDU NA BOŽJU SLIKU A NE NA NAŠU

9. Idemo polako prema kraju, nema sumnje, Herodijada je pretvorila svoju kćer na svoju sliku, Salome je polako ali sigurno postajala ista majka. U biblijskom smislu, nažalost u kući Herodijade, prokletstvo se nastavilo dalje na slijedeću generaciju.

9.1. Primjena za nas. Jesmo li zapravo svjesni koliko utječemo na živote naše djece? Dok su mali, mi smo njihovi idoli.

Oni su kao spužva, upijaju svaki naš pokret, gestu lica, naš karakter, naš svjetonazor, naše vrijednosti, naše želje, naša htijenja; da li stvarno razumijemo koju odgovornost nosimo dok odgajamo djecu? Po mom osobnom iskustvu — puno puta ne razumijemo.

9.2. I zato kažem ovo, i očevima i majkama: iako možda nismo Herodijada, iako možda nismo pretvorili svoje dijete u čudovište koje bez problema traži glavu drugog ljudskog bića na pladnju, itekako oblikujemo svoje dijete na svoju sliku. Oblikujemo ga u sliku ogovaranja, u sliku osuđivanja drugih; u sliku: „Sine, u redu je imati puno žena!“ U sliku: „Kćeri, traži bogatoga muža kako bi si mogla kupiti sve što hoćeš, jer je to svrha života jedne žene.“ U biti, u današnjoj kulturi žene mogu to i same postići — tako da, žene više ne trebaju muževe kako bi postigle glavnu svrhu svog života.

9.3. Idemo još malo nabrajati. Sliku: „Sine, navijaj za naš nogometni klub i ozljeđuj druge za njega!“ Sliku: „Kćeri, ne filozofiraj, ne znaš ti ništa, ja sam tvoja mama i dok budeš imala 60 godina, ja ću i tada biti u pravu — slušaj svoju mamu uvijek!“ Sliku: „Sine, mamim sine, kod svoje mame uvijek budi; ja ću od tebe napraviti invalida tako da nikada ne odeš od kuće!“ Sliku: „Sine, voli svoju domovinu, voli svoju vjeru koja ti je po ocima dana; mrzi druge i njihove običaje!“ Sliku: „U redu je, sine ili kćeri, biti gej!“ Sliku: „Naša crkva zna najbolje; svi koji smo unutar nje smo Božji, dok su oni vani prokleti i nema im spasa!“

9.4. Mogu nabrojati tisuće načina kroz koje uništimo svoju djecu, nemojmo to činiti! Učimo ih o pravednosti Božjoj, usmjeravajmo ih da budu ustrajni u vjeri kada dođe vrijeme iskušenja, pripremimo ih kroz odrastanje za život koji ih čeka nakon. Ljubimo, ohrabrujmo, štitimo ih dok možemo. Opominjimo ih dok čine krivo. Tražimo ih oprost kad pogriješimo prema njima. Učimo ih da se kroz raspravu zalažu za dobro i pravedno. Stvarajmo unutar kuće kulturu gdje je konstruktivna rasprava uvijek dobrodošla (naravno u dobi kada mogu to), i onda ih pustimo. Kada dođe vrijeme da polete i odu od kuće, pustimo ih znajući da smo pokušali u njih usaditi vrijednosti koje i sami živimo – vrijednosti Evanđelja.

ILIJA

10. S tim rečeno, idemo završiti polako s propovijedi, čitamo u Marku 6,15 da je narod govorio da je možda Ilija uskrsnuo. Zašto Ilija?

10.1. Ovdje vidimo dokaz da farizeji ipak nisu u potpunosti promašili dok su poučavali narod, oni su znali Malahiju 3,23 gdje piše: „Evo, poslat ću vam proroka Iliju prije nego dođe Dan Jahvin, dan, velik i strašan.“

10.2. Naime, narod koji je bio poučen od farizeja, slušajući Ivana Krstitelja koji dolazi, i shvaćajući da je tu već obećani Mesija, kralj Izraelski iz loze Davidove koji će vječno i pravedno vladati kraljevstvom Božjim, u svojim je umovima sve to povezivao s obećanjem iz Malahije.

10.3. Na koji način su povezali? Oni su znali da, ako će se ispuniti dolazak Božjeg kraljevstva, prije Sudnjeg dana mora doći Ilija koji će pripremiti srca naroda kako bi bili spremni za dolazak kralja. I zato su neki rekli da je možda Ilija uskrsnuo.

10.4. Naravno, mi danas znamo, iz naše perspektive, da će pravi Ilija doći prije Isusovog drugog dolaska, kada će on stvarno zavladati cijelom zemljom.

10.5. Za kraj, u Luki 9,9 nam piše da je Herod želio vidjeti Isusa. Isusova slava je došla do ušiju od Heroda, a kad ste na radaru kralja koji će za svoju slavu i svoje prijestolje učiniti baš sve, to i nije baš išlo u prilog Isusu i njegovom učenju. Ali više o tome u slijedećoj propovijedi.